

ה' אלול
10 ספטמבר
יום ג'

מזכירות עם ברומברג וגרובובסקי.

ברומברג: בימי המאורעות לא באו פועלים ערבים לעבודה.

החלה תקיפה ביום ששי 23 אוגוסט, ביום א' (25 אוגוסט) כבר לא
בא מהם איש. רק על-יד שבע התחנות (בפרט מחנסי ועוד) עבדו
ערבים כל הזמן, בערך 15 איש, מלבד בחריה 30 ערבים. לפני
המאורעות עבדו בחקלאות בחסידות 500 ערבים, בעבודות אחרות עוד
200.

בשבוע שעבר החלו הערבים לשוב לפרדסים הרחוקים
מהמושבה. יטקובסקי נסע לכפר-מסכה, לדבר על לב הערבים לשוב.
סגל פנה לערביי יהודיה, אבל הערבים סרבו. אמרו שהם מפחדים
מהמוסקובים. ערבים אחרים שבו ביחידות לאילו אכרים - אך רבם
לא קבלו אותם, היו רק סעטים שקבלו בחזרה. אולם יש הרגשה שערבים
עומדים לשוב. החברים בפ"ח וחברי המשקים הקרובים פונים למזכירות
ושואלים על עבודה. יש פועלים שמתנגדים לעבודה ספורבית ורוצים
לעזוב.

גרובובסקי - לפ"ח נכנסו בזמן האחרון 300 פועלים יהודים
חדשים: 100 ע"ח המועצה, 100 ע"ח הלשכה השחורה, 100 בעצמם. באים
פועלים מה"א, מחיפה, מכפר-סבא, מירושלם, מכפר אוריה ועוד.
לשכה המועצה פתוחה. מאחרי המאורעות היא מחלקת 805 -
100 מקומות עבודה ביום. יש בעלי פרדסים (רוקח גיוונדהיים)

שרוצים להכניס לפרדס פועלים עברים, אבל בשום אופן לא 100%.
 בבחירה דורש המסגיה (יצחק כבושנה) 30 פועלים עברים קבועים.
 הועד החקלאי הבטיח להרבות בהחמדה פועלים יהודים, אבל לא 100%.
 רוב הפועלים הם בעד עזיבת העבודה כשמכניסים ערבים.
 אליהו - אחמול היחה צריכה להיות ישיבה אצל סמילנסקי
 בשאלה זו. החוצאות לא ידועות. ברלב - שלום באו לבחירה הפועלים
 הערבים הקבועים (אנשי אבו קישק, מכסר סבא וכסר-קסם), נפגשו
 בקבוצה ערבים מווינים באלות שאמרו להם לא להכנס לעבודה. ע"י
 פרדס רוקח גיוונדהיים בא הדבר לידי חגרה קלה בין שני סוגי הערבים.
 מסטרה פ"ח יצא גופר (קצין) עם קוושנה לאבו קישק...
 האחרון הודיע שאין הוא מחערב בדבר, כי הפועלים חפשים לעשות
 כרצונם. לדעת קוושנה יש לחשוב שאבו קישק אמר לערבים לא ללכת.
 אבו קישק תחאונן על ההפליה בשכר בין פועל ערבי ועברי.
 באותו יום לא באו לעבודה. אחמול באו לעבודה רק 7
 של אבו קישק, השאר, יותר סעשרים לא באו (אנשי כסר-סבא). לפרדס
 רוקח באו כמה ערבים, אבל עמדו ע"י הפרדס וחכו. לא נכנסו לעבודה,
 מלבד שנים.
 ססקור בטוח (גד מכנס) שמענו שבשבת, עברה קבוצה צעירים
 סוסליסים באוסו, אחד מהם דבר רק אנגליה ועשו תעמולה בקרב הפועלים
 שלא יעבדו אצל יהודים. בפרדס של ג'לד (הנקרא בירת ג'סיע) נמצא
 סרכו התעמולה (זהו על-יד שבע החחנות).
 (אליהו סלפן בינתיים לסמילנסקי. אחמול היחה ישיבה
 ב"א סושבות יהודה, החליטו שבכל עבודות גלונות וספול בעצים יעבדו

100% יהודים מיד, אם כי יש קושי למצוא עגלונים יהודים, ולשם כך הוא מבקש שמי-שהוא יגש אליו מיד.

טלפנתי להרצפלד שהמרכז יקבע מיד איש לענייני המושבות, ושיש הכרח שמזכירות המרכז החקלאי תעבור לזה"מ.

בנקובר - מחלקת המושבות סידרה 23 איש שילכו לרחובות

להכנס לעגלונות, אולם רק 8 מהם נשארו ברחובות. אחרים הלכו לסקות, אחרים עוסקים בעניינים אחרים. קשה למצוא אנשים לעגלונות.

ברזרבה יש רק פליטים ועולים חדשים - אלה אינם מתאימים

לעגלונות. גדרה דרשה 25 איש, ועקרון - בערך 30 איש. עקרון החליטה לעבור לעבודה עברית. אך אין אנשים, רק העליה החדשה חוכל להספיק אנשים.

לדעתי, מוכרחים לחפש אנשים לעגלונות בין פועלי המושבות

הישנים. העולים לא יצליחו לכך. בנוגע לשאלת פ"ח - אין לעשות

שוב פעולה ישרה בשביל השלטת עבודה עברית. עניין זה הוא מסובך

יותר מדי, ולא רק מצד האכרים. ועניין העגלונות מוכיח. ורק פעולה צבורית והתישבותית תפתור או תקרב פתרון זה.

ישיבת הוח"מ: אהרנובויץ, ביילינסון, ב.ג., אליהו,

רסז, זלמן, ברל רפפור, קפלן, ברל.

קפלן - באו לוק קרוסבי ובנסויטש לעיריה. לוק הביע

צער על המאורעות וציין שה"א יצאה יותר טוב מהמאורעות מאשר בשנת

1921. הודה שהמושבות ניצלו רק תודות להגנה עצמית, אולם אילו

היו נוחנים יותר נשק לבני המושבות היו יותר נהרגים.

רמז מודיע שהחל בהזכיר אבל נסיעתו לירושלם הפסיקה

את העבודה. מקריא את החלק שכחב.

ברל מציע לשלוח טלגרם לליבור פריי על הסחירה בין

קסדה לונדון ומעשי ירושלים.

קפלן מוסר שהעזרה לפליטים ע"י יהודים קוסדה להפסק.

כבר יש פקודות שהממשלה תכלכל את הפליטים על חשבון הקנסות שועדה

אברמסון תגבה.

רמז - יש צורך להכניס באי-כוח ההסתדרות לועדים השונים

(של הקרן, לגקסן ההריסות ועוד).

אהרונוביץ - יש חוסר בחלב יהודי בארץ. חנוכה התקשרה

עם 42 חלבנים בירושלם להספיק במשך שנה 1,500 ליטר ביום. עד

עכשיו נחנה חיפה לח"א 500 ליטר ביום, מעכשיו לא יוכלו לעשות זאת.

מרמסק ומחול (מלבד לוכסמבורג) אי-אפשר להביא פרות.

בירושלם פטלה הממשלה כל הרפתחות ואישרה רק רפת קריח-ענבים.

מקצוע שני הוא ירקנות, מהקרן הזאת יש להושיע לשני

המקצועות.

דבר שלישי הוא בהים לפועלי המושבות.

רמזור - יש מצוק נורא בירקות וחלב. חיפה מציעה אמצעים

ובנינים על-מנת שימציאו להם חלב וירקות. הוא מציע שרמז, אפסר

ויפה יעבדו חכניות.

ב.כ. - מציע ועדה של חמשה: אהרונוביץ, הרצל, פרוסקין,

רמז ואל. יפה. רמז מציע עוד ברודני ומברסקי.

החלט שהועדה תהיה בת חמשה: אהרונוביץ, הרצל, פרוסקין,

רמז, אל. יפה.

ב.ג. - עלינו להחלים בשאלת המזכירות. יש הצעה שחורכב מזכירות משותפת של שתי המפלגות, - קפלן, ב.ג., סרמינסקי, (או ז. אהרנוביץ) ווסט. אני מתנגד להצעה זו. מזכירות המפלגה סתוך למזכירות ההסתדרות הביא לידי כפילות או ניתוק הדדי. אין גם להוציא את קפלן ממזכירות ההסתדרות. אני מציע שמזכירות ההסתדרות תהיה גם מזכירות המפלגות, ויתוספו אליה שני חברים : זיאמה ווסט. במזכירות יהיו 3 : קפלן, ב.ג., אליהו. קפלן - יש צורך לשחק שני חברים מהמשקים. אהרנוביץ - המפלגות נחבטלו למעשה. אנשי המשקים לא יקמו מפלגה. נחוצים כוחות גדולים להקים מפלגה. יש סכנה של רוזיוניזמוס.

בן-גוריון - יש להבחין בין שני דברים שונים : הקמת המפלגה המאוחדת והפעלת הצבור. הדבר הראשון אינו עכשיו בעתו. דעת הצבור אינה נחונה כרגע לשאלה זו. הדבר השני להיפך הוא עכשיו צורך חיוני. לפני הקונגרס חשבתי שאה שנים-שלשה החדשים לאחר הקונגרס נקדיש להקמת הנועה איחוד בין הבלתי מפלגתיים - עכשיו לא יחכן הדבר הזה. לעומת זאת יש צורך בחזקת הקשרים עם הצבור ובהפעלתו. אין אפשרות לבקר את כל הנקודות בארץ - זה ענין לחדשים, ואיש מאתנו לא יוכל להפנות לכך. במקום זה אני מציע : לקרוא בשבוע הבא סעודת ההסתדרות ליום אחד. על הוה"פ להכין את כל ההצעות וההכניות למען נוכל לגסור את בירורינו ביום אחד. ובמקום בקורים בנקודות אני מציע סעודת מחוזיות ע"י המפלגה. בסעודת אלה נספור לחברים אינפורמציה פוליטית ונשכח מהם על

הסצב במקומות. בנוגע למזכירות אני מתנגד להפדת מזכירות
המפלגה ממזכירות ההסתדרות. לזו אני מציע שלשה חברים: קפלן,
אליהו ואנכי.

יבנאלי - נוטה לדעת אהרונוביץ. המאורעות אינם
צריכים להסיח אותנו מעבודתנו המחדת. גם בנין המפלגה בכלל זה.
בנקודות שבקרהי שאלוני על הקונגרס, על האיחוד. במקום מועצת
ההסתדרות צריכים חברי הוה"פ ללכת לצבור. יש לקר את הנקודות.
בעסק יש דבאון רב. יש פניקה.
אליהו - יש סכנה של הבטלות המפלגה, כי הדאגות מרובות,
ואם לא ימצא אורגן שירכז את הצבור - יחרגל הצבור לחוסר מפלגה.
צודק ב.ג. באמרו שעכשיו נרכז את הצבור לא סביב שאלת האיחוד אלא
סביב שאלות מטרידות.

בא"ח לא הצלחנו כשסידרנו את העניינים ע"י ההסתדרות
ותיה חבר נוסף לענייני המפלגה. היה מסכים להצעת אהרונוביץ, אבל
א-אפשר להוציא עכשיו את קפלן מההסתדרות. יש לסדר הנהלה של
8-6 חברים למפלגה, מהם שנים יעבדו במשרד. בעד מועצת ההסתדרות.
רסו - היה חוסך בהצעת אהרונוביץ אילו הסוצעים היו
מסכימים לה. כי עכשיו יש צורך להכניס את ההסתדרות למפלגה.
בראש המפלגה היינו צריכים להקמיד אנשים אחדים שהם יסמלו את
התנועה ויפעילו את החברים ויכוונו את הדברים, נגד מועצת ההסתדרות.
במקום זה יש מיד לשלוח חוזר לחברים על הדברים שלא נתפרסמו בעהונות.
זלמן - אין הד לפעולתנו, ויש לשים קץ לכך. צריכים
לנצל את השבחות לאספות. יש לבחור מזכירות משוחפת, אך הקרב לא

נוכל לעשות זאת. אולם יש לקבוע מיד מזכירות ההסתדרות.

קפלן - יש לארגן מיד את מזכירות ההסתדרות. באים

חברים ומתאוננים שאין לסי לפנות.

משה - מתנגד לאספות אם גם הממשלה תרשה. אספה

עלולה לעורר ולהרגיז הערכים. עכשיו עלינו לעשות סיג לסיג.

רסו - מציע לקרוא ישיבת שני המרכזים, מחליטים:

קפלן, אליהו וב.ג. יהיו מזכירות ההסתדרות. מוסרים למזכירות

להחלים בדבר קריאת מועצת ההסתדרות. היא גם תזמין ב"כ שתי

המפלגות לסען החלים על הפעולות המפלגתיות התכופות. אם אפשר

יהיה - תקרא ישיבת שני מרכזי המפלגות.

רסו - בדבר העברתי לירושלם: אני קשור לסו"ב ומשום

זה אני מציע את מרמינסקי אם לא אוכל לעבור לירושלם. סחר אברו

יכלתי ללכת לירושלם. על המזכירות, בכל אופן, לברר עם הוה"ל על-

חשבון מי אסע לירושלם.

מחליטים שבענין נשר יסע לחיפה מרמינסקי. המזכירות

תחזיק אחו סחר בבוקר.

זלמן מודיע שהוא לא יסע השנה לאמריקא. מציע א.ב.ג.,

יתודה קופמן או משה שרטוק.

הוצעו עוד אסף ושורר.

ההחלטה בענין זה נדחתה.

בא הרצפלד. הוא דורש קביעה ועדה של שלשה ע"י הנה"צ
וול"א לעבר תבניה של הקמת ההריסות. הוא מציע את סמילנסקי,
פזנר והרצפלד.

ו' אלול
11 ספטמבר
יום ר'

בא אצלי ס. סמואל מאמריקא. הוא כותב ספר על
המאורעות וספליג ב-16 לאמריקא. שאלני שורה של שאלות על
המאורעות. על השאלות שלא יכלתי לענות בקשתיו לחת לי שאלותיו
בכתב, ואלו הן:

- (1) אחוז השוכרים היהודים בירושלם ובארץ,
- (2) אחוז היהודים בחיל הספר,
- (3) מספר אסירי החגנה,
- (4) אם נפצע או נהרג יהודי ע"י המטרה או הצבא
בגלל החקפה או שוד ?

ישיבה עם קסטלנסקי וחיליק. הממשלה מציעה למשרד
המושבה לשלם לניזוקים מהכנסות הממשלה, ולגבות מהערבים מה שאפשר
לגבות לפי חוק הענשים הקולקטיביים. קסטלנסקי סובר שזהו רע.
את כל הפצויים יש להטיל אך ורק על הערבים. קיש הודיע אחסול
לחיליק שיש הצעה להסתלק לגסרי מהקנסים הקולקטיביים, וכל הפצויים
חשלים הממשלה.